

بِسْمِ
الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ

مجموعه پرسش‌های چهارگزینه‌ای
متون فقه‌آزمون‌های مشاوران حقوقی

تدوین:

سیدعلی بنی‌صدر

انتشارات چتر دانش

۹	بخش اول: سوالات.....
۱۱	فصل ۱: وکالت.....
۳۱	فصل ۲: اقرار.....
۴۵	فصل ۳: ایمان.....
۵۵	فصل ۴: قضاء.....
۸۱	فصل ۵: شهادت.....
۹۷	بخش دوم: پاسخنامه.....
۹۹	فصل ۱: وکالت.....
۱۱۵	فصل ۲: اقرار.....
۱۲۵	فصل ۳: ایمان.....
۱۳۳	فصل ۴: قضاء.....
۱۵۷	فصل ۵: شهادت.....
۱۷۱	بخش سوم: واژه‌نامه.....
۱۷۵	منابع و مآخذ.....

یکی از مواد امتحانی در آزمون وکالت دادگستری سال ۱۳۹۸ مرکز وکلاء کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه، پنج باب از ابواب فقه شیعه است که عبارتند از وکالت، اقرار، ایمان، قضاء و شهادت. اگرچه در ادوار گذشته در ماده امتحانی متون فقه فقط از بخش وکالت طرح سوال می‌گردید ولی مطابق اطلاعیه صادره از مرکز مزبور، دایره مباحث منبع برای طرح سوال، از يك باب به پنج باب توسعه یافته است. سبب نگارش کتاب حاضر نیز در اختیار قراردادن نمونه سوالاتی از ابواب مذکور است تا داوطلبان گرامی بتوانند پس از مطالعه ابواب پنجگانه از منبع معرفی شده، با نمونه سوالات امتحانی آشنا شوند. این کتاب مشتمل بر سه بخش است به ترتیبی که در بخش اول سوالاتی از ابواب پنجگانه مذکور آمده است و در بخش دوم پاسخنامه سوالات به ترتیب چینش سوالات درج گردیده و در بخش سوم نیز پاره از الفاظ و اصطلاحات عربی به کار رفته در کتاب ترجمه شده است.

لازم به توضیح است که از بیشتر مباحث در این مجموعه طرح سوال گردیده است ولی بنا بر این بوده است که از برخی مباحث همچون مباحث فاقد کاربرد در عصر حاضر سوالاتی طرح نشود، توضیح آنکه با توجه به انطباق علمی این دسته از مباحث فقه بر مباحث آیین دادرسی (اعم از مدنی و کیفری) در دانش حقوق و تعریف ضوابط و ساختارهای جدید در نظام دادرسی، عملاً مباحث مطروحه محلی از اعراب ندارد، به طور مثال یکی از مطالب مورد بحث در فقه چگونگی احراز هویت از طرفین دعوا و یا شهود است که این مسأله با توجه به وجود اسناد و مدارك هویتی اختصاصی برای هر فرد در دنیای امروز، عملاً کاربردی ندارد و یا چگونگی ابلاغ

و اطلاع قضات از رأی صادره توسط يك قاضی در يك دعوی مشخص، در مقررات فعلی دستگاه قضایی و سیستم های پیشرفته و دریافت و ارسال و ابلاغ اطلاعات در پرتو پیشرفت تکنولوژی، با آنچه در فقه مورد اشاره قرار گرفته است، متفاوت است، لذا پرداختن به این قبیل مسائل نمی تواند ارزش علمی چندانی داشته باشد. طرح سوالات عموماً به زبان فارسی انجام شده ولی با عنایت به طرح سوالاتی به زبان عربی در این آزمون، برخی سوالات این مجموعه به زبان عربی طرح شده است تا زمینه آشنایی داوطلبان با این دسته از سوالات نیز فراهم گردد. همچنین تلاش بر این بوده است که در پاسخنامه ذیل هر سوال، به موضوع و مسأله ای که سوال از آن طرح شده است، اشاره گردد و سپس توضیحاتی در روشن شدن مسأله مطرح شود. پاسخ سوالات، منطبق بر منبع معرفی شده صورت گرفته و نگارنده از درج نظرات شخصی و غیرمرتبط به منبع آزمون خودداری کرده است.

از همه دانشمندان و دانش پژوهان گرامی تقاضا مندم هرگونه خطای علمی یا املائی احتمالی در متن این اثر را به نگارنده اطلاع دهند تا در چاپ های آتی، با اصلاح اشتباهات احتمالی، امکان بهرمندی بهتر مخاطبان از این مجموعه فراهم گردد.

سیدعلی بنی صدر
ربیع الاول ۱۴۴۱

بخش اول
سؤالات

کلیات

فصل

- ۱ کدام گزینه غلط است؟ (فقه مشاوران - بهمن ۸۳)
- الف) الوكالة تفویض امر الى الغير
ب) الوكالة ارجاع تمیسه امر الى الغير
ج) الوكالة عقد یحتاج الى ایجاب و قبول
د) الوكالة ایقاع لا یحتاج الى القبول
- ۲ کدام گزینه صحیح است؟ (فقه مشاوران - بهمن ۸۳)
- الف) الاقوى عدم وقوع الوكالة بالمعاطاة
ب) لا یعتبر فی الوكالة المولات بین الایجاب و القبول
ج) لا یتحقق الوكالة بالكتابة
د) هر سه مورد
- ۳ کدام امر معتبر در عقد وکالت است؟ (فقه مشاوران - ۸۷)
- الف) انشاء قولی
ب) مولات بین ایجاب و قبول
ج) ترتیب بین ایجاب و قبول
د) تنجیز
- ۴ کدام گزینه غلط است؟ (فقه مشاوران - ۸۸)
- الف) وکالت نیابت است.
ب) وکالت تفویض است.
ج) وکالت نوعی ایقاع است.
د) وکالت عقد است.
- ۵ راجع به عقد وکالت کدام گزینه اشتباه است؟ (فقه مشاوران - ۹۰)
- الف) وکالت عبارتست از واگذاری امری به دیگری برای انجام آن در حال حیات وی.
ب) عقد وکالت نیازمند ایجاب و قبولی است که بین آن مولات باشد.
ج) عقد وکالت بر هر لفظی که دلالت بر مقصود کند واقع می‌شود.
د) بنا به ظاهر، عقد وکالت به صورت معاطات هم واقع می‌شود.

۶ آیا وکالت به صورت معاطات محقق می‌شود؟ (فقه مشاوران - ۹۲)

- (الف) اقوی صحت وکالت معاطاتی است.
- (ب) وکالت معاطاتی نافذ نیست.
- (ج) وکالت معاطاتی واقع نمی‌شود.
- (د) احتیاط در ترک چنین وکالتی است.

۷ در وقوع وکالت کدامیک از گزینه‌های زیر صحیح است؟

(فقه مشاوران - ۹۶)

- (الف) توالی عرفی بین ایجاب و قبول کافی نیست.
- (ب) بین ایجاب و قبول موالات شرط نیست.
- (ج) به صرف ایجاب وکالت محقق می‌شود.
- (د) موالات بین ایجاب و قبول شرط است.

۸ کدام مطلب صحیح است؟ (فقه مشاوران - ۹۰)

- (الف) بنا بر احوط تعلیق در وکالت جایز نیست.
- (ب) منجز بودن وکالت ضرورت ندارد.
- (ج) تعلیق در متعلق وکالت جایز نیست.
- (د) اگر کسی به دیگری وکالت دهد زمانی که حجاج وارد کشور شدند برای او اتومبیل خریداری کند وکالت باطل است.

۹ با توجه به عبارت «و یصحّ تعلیق التصرف مع تنجیز الوکالة» کدام گزینه صحیح است؟ (فقه مشاوران - ۹۲)

- (الف) بآن یقول: وکلّتک فی کذا، و لا تتصرف الا بعد شهر
- (ب) بآن یقول: وکلّتک فی کذا، ان جاء زید.
- (ج) بآن یقول: وکلّتک فی کذا، بقُدوم المسافر
- (د) بآن یقول: وکلّتک فی کذا، یتلوع الشمس

۱۰ کدام گزینه صحیح است؟ (فقه مشاوران - تیر ۸۳)

- (الف) یصح التوکیل و التوکل من الصبی
- (ب) لا یصح التوکیل و لا التوکل من الصبی

ج) یصح التوکیل من الصبی و لایصح التوکل منه
 د) یصح التوکل من الصبی و لایصح التوکیل منه

۱۱ کدام گزینه صحیح است؟ (فقه مشاوران - ۸۴)

الف) در وکیل عدالت شرط نیست. ب) در وکیل عقل شرط نیست.
 ج) در وکیل بلوغ شرط نیست. د) هیچکدام

۱۲ در کدام وکیل بلوغ شرط نیست؟ (فقه مشاوران - ۸۷)

الف) وکیل در حیازت مباحات ب) وکیل در اجراء عقد
 ج) وکیل در قبض و اقباض د) وکیل در استیفاء حق

۱۳ کدام گزینه صحیح است؟ (فقه مشاوران - ۹۲)

الف) سفیه می‌تواند در امور مالی و غیرمالی خود، دیگری را وکیل خود سازد.
 ب) سفیه فقط در امور غیرمالی خود، می‌تواند دیگری را وکیل خود سازد.
 ج) اگر فردی به فروش اتومبیل خود اکراه شد، به دلیل فقدان اختیار نمی‌تواند فروش خودرو مزبور را به دیگری وکالت بدهد.
 د) سفیه نمی‌تواند در امور مالی و غیرمالی دیگران وکالت نماید.

۱۴ کدام گزینه صحیح است؟ (فقه مشاوران - ۹۲)

الف) یصح توکیل المحجور علیه لفسه أو فلس فیما حجر علیهما فیه
 ب) لا تصح وكالة المحجور علیه لفسه أو فلس عن غیرهما ممن لا حجر علیه
 ج) لا یصح توکیل المحجور علیه لفسه أو فلس فیما حجر علیهما فیه
 د) لا یصح توکیل المحجور علیه لفسه أو فلس فیما لا حجر علیهما فیه

۱۵ کدام گزینه صحیح است؟ (فقه مشاوران - تیر ۸۳)

الف) تصح وكالة الكافر عن المسلم و الكافر
 ب) تصح وكالة الكافر عن المسلم
 ج) تصح وكالة الكافر عن الكافر
 د) لا تصح وكالة الكافر

۱۶ کدام گزینه غلط است؟ (فقه مشاوران - بهمن ۸۳)

الف) یشترط فی الوکیل الاسلام
 ب) یشترط فی الوکیل العقل

ج) يشترط فى الوكيل الاختيار (د) يشترط فى الوكيل البلوغ

(فقه مشاوران - ۸۴)

۱۷ وکالت کافر

الف) از مسلمان صحيح است. (ب) از کافر صحيح است.
ج) از مسلمان و کافر صحيح است. (د) صحيح نيست.

(فقه مشاوران - ۸۶)

۱۸ کدام گزینه صحيح است؟

الف) يشترط فى الوكيل الاسلام (ب) يشترط فى الوكيل العدالة
ج) يشترط فى الوكيل البصر (د) يشترط فى الوكيل البلوغ

۱۹ وکالت دادن به کافر براى مخاصمه با مسلمان چه حکمى دارد؟

(فقه مشاوران - ۸۷)

الف) باطل است. (ب) صحيح است.
ج) از طرف مسلمان صحيح است. (د) از طرف کافر صحيح است.

(فقه مشاوران - ۹۰)

۲۰ وکیل باید باشد.

الف) عاقل، بالغ، مسلمان، غيره مکره.
ب) قاصد، مختار، مؤمن و رشيد.
ج) مسلمان، قاصد، غير محجور و بالغ.
د) بالغ، عاقل، قاصد و مختار.

(فقه مشاوران - ۸۶)

۲۱ کدام گزینه صحيح است؟

الف) تصح وكالة المحجور عليه عن غير المحجور عليه
ب) تصح وكالة المحجور عليه عن المحجور عليه
ج) لاتصح وكالة المحجور عليه عن المحجور عليه
د) لاتصح وكالة المحجور عليه مطلقا

(فقه مشاوران - ۸۷)

۲۲ وکالت محجور چه حکمى دارد؟

الف) وکالت محجور جايز است.
ب) وکالت محجور جايز نيست.
ج) وکالت محجور از محجور جايز است.
د) وکالت محجور از غير محجور جايز است.

بخش دوم
پاسخنامه

کلیات

فصل اول

۱ گزینه د ر.ک مقدمه کتاب الوکالة. ترجمه گزینه د: وکالت ایقاعی است که نیازمند قبول نیست. (مقدمه)

۲ گزینه ب ر.ک مقدمه کتاب الوکالة. ترجمه گزینه ب: در وکالت موالات بین ایجاب و قبول، شرط نیست. (مقدمه)

۳ گزینه د ر.ک مقدمه کتاب الوکالة. مقصود از تنجیز آن است که وکالت معلق، باطل است، بنابراین وکالت باید مُنجز باشد. (مقدمه)

۴ گزینه الفوج ر.ک مقدمه کتاب الوکالة. از یک سو می‌دانیم که وکالت عقد است و به هیچ عنوان ایقاع نیست و از سوی دیگر می‌دانیم که نیابت، امری غیر از وکالت است، کما اینکه نیابت در عبادات بدنی ممکن است اما وکالت در آنها صحیح نیست. بنابراین ظاهراً این سؤال دارای دو گزینه صحیح می‌باشد هر چند کلید منتشره گزینه ج را پاسخ سؤال دانسته است.

۵ گزینه ب ر.ک مقدمه کتاب الوکالة. موالات بین ایجاب و قبول ضروری نیست بلکه اگر موالات نیز رعایت نشود، عقد وکالت واقع خواهد شد. سایر گزینه‌ها صحیح هستند.

۶ گزینه الف ر.ک مقدمه کتاب الوکالة. می‌دانیم که بسیاری از ضوابط عقود لازم در عقد وکالت لازم الرعایه نیست، از جمله آنکه در فقه شیعه، بسیاری از عقود لازم به صورت معاطاتی تحقق نمی‌یابند ولی عقد وکالت به صورت معاطاتی، محقق می‌شود.

۷ گزینه ب ر.ک: مقدمه کتاب الوکالة. در توضیح نادرستی گزینه ج لازم به توضیح است که وکالت همانند سایر عقود به مجرد ایجاب، واقع نمی‌شود

بلکه نیازمند قبول است. حتی در خصوص گزینه الف نیز باید گفت که هیچ مطلبی در تحریر الوسیله، دال بر لزوم توالی عرفی مشاهده نشد بلکه به نظر می‌رسد که حتی بدون رعایت توالی عرفی نیز عقد وکالت، واقع شود.

۸ گزینه الف ر.ک مسأله ۱ کتاب الوکالة. نسبت به گزینه‌های الف و ج توجه شود که تعلیق در اصل عقد وکالت با تعلیق در متعلق وکالت متفاوت است. تعلیق در اصل وکالت، جایز نیست ولی تعلیق در متعلق وکالت جایز است.

۹ گزینه الف ر.ک مسأله ۱ کتاب الوکالة. ترجمه متن: می‌توان علی‌رغم منجز بودن وکالت، تصرف را در آن معلق نمود. گزینه الف مثال تعلیق در تصرف است. ترجمه این گزینه عبارت است از: «مانند آنکه موکل بگوید: تو را در فلان کار، وکیل کردم و تا یک ماه تصرف نکن». گزینه‌های ب و ج و د مثال‌های تعلیق در اصل عقد وکالت هستند که موجب بطلان این عقد می‌شوند. ترجمه گزینه ب: «مانند آنکه موکل بگوید: تو را در فلان کار، وکیل کردم، به شرط آنکه زید بیاید». ترجمه گزینه ج: «مانند آنکه موکل بگوید: تو را در فلان کار، وکیل کردم، به شرط آنکه مسافر بازگردد». ترجمه گزینه د: «مانند آنکه موکل بگوید: تو را در فلان کار، وکیل کردم، به شرط آنکه آفتاب طلوع کند».

۱۰ گزینه ب ر.ک مسأله ۲ کتاب الوکالة. ترجمه گزینه صحیح: وکالت دادن به کودک و وکالت گرفتن از کودک صحیح نیست.

۱۱ گزینه الف ر.ک مسأله ۲ کتاب الوکالة. در عقد وکالت همچون سایر عقود لازم و جایز، بلوغ و عقل از شرایط اساسی صحت محسوب می‌شود ولی عدالت نه شرط صحت عقد است و نه شرط نفوذ آن.

۱۲ گزینه ب ر.ک مسأله ۲ کتاب الوکالة. شرط نبودن بلوغ به این معنا نیست که حتی صغیر غیرممیز بتواند در این خصوص وکالت بگیرد بلکه وکیل در این خصوص حداقل باید صغیر ممیزی که شرایط صحت عقد را رعایت می‌کند، باشد.

۱۳ گزینه ب ر.ک مسأله ۲ کتاب الوکالة. باتوجه به اینکه سفیه در امور مالی، ممنوع التصرف محسوب می‌شود لذا نمی‌تواند در این امور برای خود وکیل بگیرد ولی در امور غیرمالی می‌تواند. در خصوص گزینه ج باید توجه نمود

که اگرچه اکراه بر بیع واقع شده ولی اکراهی بر تحقق وکالت وجود ندارد لذا می‌تواند وکالت دهد و این وکالت صحیح است.

۱۴ گزینه ج ر.ک مسأله ۲ کتاب الوکالة. ترجمه گزینه ج: سفیه یا ورشکسته در امور مالی نمی‌تواند به دیگری وکالت دهند.

۱۵ گزینه الف ر.ک مسأله ۳ کتاب الوکالة. ترجمه گزینه صحیح: کافر می‌تواند از جانب مسلمان یا کافر وکیل شود.

۱۶ گزینه الف ر.ک مسأله ۳ کتاب الوکالة. ترجمه گزینه الف: مسلمان بودن در وکیل شرط است.

۱۷ گزینه ج ر.ک مسأله ۳ کتاب الوکالة. باتوجه به اینکه مسلمان بودن وکیل، شرط صحت وکالت نیست لذا وکالت گرفتن کافر از کافر و یا حتی مسلمان، صحیح است.

۱۸ گزینه د ر.ک مسأله ۳ و ۲ کتاب الوکالة. ترجمه گزینه د: بالغ بودن در وکیل لازم و ضروری است. ترجمه گزینه ج: بیبا بودن در وکیل شرط است.

۱۹ گزینه الف ر.ک مسأله ۳ کتاب الوکالة. وکالت دادن به کافر از جانب مسلمان جایز است مگر در اموری که انجام آنها توسط کافر ممنوع است مانند مورد همین سوال و یا مانند خرید قرآن.

۲۰ گزینه د ر.ک مسأله ۳ و ۲ کتاب الوکالة. در گزینه‌های الف و ج قید مسلمان و در گزینه ب قید مومن نادرست است.

۲۱ گزینه الف ر.ک مسأله ۴ کتاب الوکالة. ترجمه گزینه الف: کسی که (به واسطه سفه یا فلس) مجبور است، می‌تواند وکیل غیرمجبور شود.

۲۲ گزینه د ر.ک مسأله ۴ کتاب الوکالة. صحت وکالت مجبور به این معنی است که سفیه و ورشکسته می‌توانند وکیل شخص غیر مجبور گردند هر چند سفیه و ورشکسته نمی‌توانند در امور مالی به دیگری وکالت دهند.